

MILJØVERNDEPARTEMENTET

Du er her: regjeringen.no / Miljøverndepartementet / Tema / Planlegging (Plan- og bygni... / Kommunal planlegging / Bergen kommune - innsigelser til kommuneplanens arealdel

Brev , 18.06.2010

Bergen kommune - innsigelser til kommuneplanens arealdel

Miljøverndepartementet viser til oversendelsesbrev fra fylkesmannen datert 3.7.2009 samt befaring og møte i ovennevnte sak den 22.10.2009.

Saken er i henhold til plan- og bygningsloven av 1985 § 20-5 femte ledd, oversendt Miljøverndepartementet for avgjørelse. Fylkesmannen, Forsvarsbygg, Jernbaneverket og Fylkeslandbruksstyret i Hordaland har innsigelse til planen.

Miljøverndepartementet har etter befaringen mottatt uttalelse fra Landbruks- og matdepartementet (LMD), Direktoratet for naturforvaltning (DN), Samferdselsdepartementet og Forsvarsdepartementet.

Miljøverndepartementet godkjenner Bergen kommunestyres vedtak av 6.11.2008 når det gjelder Riple, B46 Nordvik og B37 Harafjellet. Til B37 Harafjellet forutsettes det imidlertid justeringer i tråd med føringer gitt i dette brev.

Miljøverndepartementet godkjenner ikke Bergen kommunestyres vedtak av 6.11.2008 når det gjelder B31 Blomsterdalen, I/K/L 10 Liland, Dolviken, Tverrmeisa, Haakonsvern, Flesland og samtlige jernbanearealer. Departementets vedtak medfører at innsigelsene til disse arealene tas til følge.

Bergen bystyre vedtok kommuneplanens arealdel (2006-2017) den 25. juni 2007. Etter mekling gjenstod 10 innsigelser til planen. Det er avholdt meklingsmøter 21. juni 2007 og 24. september 2008 uten at innsigelsene er blitt løst.

Det foreligger 10 innsigelser til kommuneplanens arealdel for Bergen kommune. Departementet må etter dette ta stilling til 3 innsigelser fra Fylkeslandbruksstyret i Hordaland, til 1 innsigelse fra Jernbaneverket, til 1 innsigelse fra Forsvarsbygg og til 5 innsigelser fra fylkesmannens miljøvernavdeling knyttet til planen. Et av områdene har innsigelse både fra fylkesmannen og fylkeslandbruksstyret.

Innsigelsene fra fylkesmannen er begrunnet i friluftsliv, areal- og transportplanlegging og strandsone. Innsigelsene fra fylkeslandbruksstyret knytter seg til jordvern og areal- og transportplanlegging. Innsigelsen fra Jernbaneverket knytter seg til utbygging i tilknytning til terminalområder og planbestemmelsene. Innsigelsen fra Forsvarsbygg knytter seg til utbyggingsområder og sikkerhetssoner rundt forsvarrets anlegg på Flesland, Knappen og Håkonsvern.

1 Fylkesmannens oversendelsesbrev

Saken er oversendt fra fylkesmannen ved brev av 5. januar 2009 og 3. juli 2009.

Fylkesmannen mener innsigelsene fra Jernbaneverket og Forsvarsbygg er av prinsipiell karakter, og har ingen tilrådinger. Når det gjelder innsigelsene fra fylkeslandbruksstyret og fylkesmannens miljøvernavdeling anbefaler fylkesmannen at innsigelsene tas til følge. I innsigelsen fra fylkesmannens miljøvernavdeling knyttet til utvikling av båtpark anbefaler fylkesmannen at innsigelsen tas til følge, men mener at en områderegulering etter ny plan- og bygningslov § 12-2 kan gi grunnlag for en omforent løsning.

2 Innsigelsene fra Fylkeslandbruksstyret i Hordaland

Fylkeslandbruksstyret i Hordaland har fremmet i alt 3 innsigelser til kommuneplanens arealdel. Innsigelsene fra fylkeslandbruksstyret er begrunnet med jordverninteresser og knytter seg til Blomsterdalen, Liland og Riple.

Boligområdet B31 Blomsterdalen er på 282 daa og er forankret i de overordnede strategiene for byutvikling i Bergen knyttet til fortetting og redusert transportbehov. Korridoren mellom Flesland og sentrum er svært viktig i byutviklingssammenheng og ¾ av arbeidsplassene i Bergen ligger langs denne korridoren. I kommuneplanen er det lagt opp til anslagsvis 600 boliger, hvorav en stor andel er foreslått som passivhus-boliger nærmest lokalsenteret.

Kommunen vektlegger at en utbygging i dette området er heldig ut i fra areal- og transporthensyn. Det er gang- og sykkelavstand til arbeidsplasser, barnehage, skole og knutepunkt for kollektivtrafikk.

Fylkeslandbruksstyret anbefaler sterkt at boligområdene i Blomsterdalen blir tatt ut av planen. Det vektlegges i uttalelsen at Flyplassveien fungerer som en langsiktig grense for utbygging i det som er et stort og sammenhengende grøntdrag sør for veien. Dette er i samsvar med temakart for grønnstruktur. Fylkeslandbruksstyret vektlegger også at det er store befolkningkonsentrasjoner i området og at det derfor er viktig å sette av tilstrekkelige grøntområder i planleggingen. Fylkeslandbruksstyret etterspør en arealanalyse med vekt på bynært landbruk som del av kommuneplanarbeidet for området.

Næringsområde IKL 10 Liland er på 614 daa. og fylkeslandbruksstyret har fremmet innsigelse til 429 daa. til omdisponering fra LNF til areal for industri/kontor/lager, herav 321 dekar dyrket mark. Fylkeslandbruksstyret har ikke innsigelse til den del av området som består av skog. Innsigelsen knytter seg til nordre del av planområdet som bryter med Flyplassvegen som grense for utbygging. Området er inneklemt mellom flyplassen i vest, næringsområder på Kokstad i nord, senter- og boligområder i øst og industriområder i sør. Planen legger opp til utvikling av næringsvirksomhet i dette området på grunn av nærhet til flyplassen, bybanen og ringveg vest. Det er startet opp reguleringsarbeid nord for flyplassen, og kommunen ønsker å se planområde IKL 10 Liland i sammenheng med dette når det gjelder næringstyper, trafikkavvikling og utnyttelse.

Fylkeslandbruksstyret har fremmet innsigelse og mener dette området bør ligge som LNF-område inntil det foreligger en kommunedelplan for området. Fylkeslandbruksstyret peker på at noe utbygging i området kan aksepteres, men at det er viktig at det opprettholdes grønne områder ved innfallsporten til Bergen.

Spredd boligbygging i Riple omfatter 9 boliger. Planen legger opp til å styrke Riple som lokalsamfunn. Området som vist i arealdelen er 215 daa. Av planområdet utgjør 40 daa beite og 15 daa dyrka mark. Det er forutsatt at de 9 boligene kan bygges spredt. Det er skole og bydelssenter i nærområdet.

Fylkeslandbruksstyrets innsigelse er begrunnet i at spredt utbygging i LNF-områder bør unngås og at det er potensial for fortetting i allerede utlagte byggeområder i dette området.

2.1 Landbruks- og matdepartementets uttalelse

Landbruks- og matdepartementet viser i sin uttalelse av 20.10.2009 til at den nasjonale jordvernpolitikken er blitt skjerpet, både gjennom Soria Moria-erklæringen og den nye politiske plattformen for flertallsregjeringen. Det nasjonale mål knyttet til jordvern er å halvere den årlige omdisponering av de mest verdifulle jordressursene innen 2010.

Landbruks- og matdepartementet støtter innsigelsene fra fylkeslandbruksstyret til B31 Blomsterdalen/Øvre Birkeland og I/K/L 10 Liland. Departementet viser til at eventuell arealomdisponering av landbruksareal bør avvente en grundig arealanalyse og planprosess som avklarer hva disse og omkringliggende arealer kan nyttes til. Dette begrunnes med at arealene består av viktige jordbruksareal og kulturlandskap, men at de kan vurderes nærmere ved fastsetting av en langsiktig grense mot utbygging. Landbruks- og matdepartementet mener den pågående revidering av kommuneplanen og en eventuell kommunedelplan er en naturlig arena for denne vurdering.

Når det gjelder LNF spredt boligbygging Riple støtter ikke Landbruks- og matdepartementet fylkeslandsbruksstyret. Det er relativt små landbruksverdier som berøres, og det er heller ikke opplyst at området har store kulturlandskapsverdier. Landbruks- og matdepartementet mener imidlertid at det kan synes litt uheldig med spredt boligbygging så nær byområdet.

3 Innsigelsene fra Fylkesmannen i Hordaland

Fylkesmannen i Hordaland har fremmet i alt fem innsigelser til kommuneplanens arealdel.

Fylkesmannen fremmet innsigelse til Nytt boligområde B 46 Nordvik og viser til at dette er et LNF-område som ligger lite sentralt til i forhold til kollektivtransport. Det er ca 5 km til offentlig og privat tjenesteyting med unntak av barneskole. Planen legger opp til 100 – 150 boliger og fylkesmannen mener dette vil være en typisk satelittutbygging. Det bor ca 430 mennesker i Nordvik, og en utbygging i tråd med planforslaget vil innebære en vesentlig befolkningsøkning. Fylkesmannen mener dette er vesentlig i strid med rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging.

Fylkesmannen fremmet også innsigelse til nytt boligområde B 37 Harafjell med plass for ca 300 boliger. Innsigelsen er begrunnet med at en utbygging her vil berøre regionalt viktige friluftstinteresser. Området er del av et større friluftsområde rundt Storavatnet. Fylkesmannen peker på at det allerede er lagt ut et større område til boligfelt i samme område, og at dette feltet er tilstrekkelig stort uten at ovennevnte felt inkluderes. Fylkesmannen vektlegger også hensynet til landskap i sin oversendelse.

Videre har fylkesmannen innsigelse til Spredd boligbygging Riple like som fylkeslandbruksstyret. Fylkesmannen viser til at det er ledige tomter i regulerte boligfelt. Dessuten legger fylkesmannen særlig vekt på at det er uheldig at spredt utbygging var kommet inn som nytt begrep i Bergen kommune sin kommuneplan. Fylkesmannen mener at det i en stor by med stort arealpress ikke bør være rom for denne type arealkategori.

for at kapasiteten på eksisterende terminal kan økes på kort sikt, og at det er avgjørende for å få realisert målet om mer gods fra veg til bane. Det pågår imidlertid konseptvalgutredning for Regionpakke Bergen og utredninger omkring ny havn i Bergensområdet. Jernbaneverket deltar i dette arbeidet, blant annet ut fra ønsker om en vurdering av lokalitetene i forhold til mulighet for jernbanetilnytning og godsterminalfunksjoner knyttet til ny havn. Disse utredningene kan medføre at Jernbaneverkets behov på lengre sikt endres, og i så fall vil nye muligheter i forhold til byutvikling som disse endringene gir, kunne håndteres ved seinere revisjon av kommuneplanen.

5 Innsigelsene fra Forsvarsbygg

Forsvarsbygg har fremmet innsigelser til Haakonsvern med Knappen og Flesland.

Innsigelsen til Haakonsvern med Knappen knytter seg til forsvarrets erfaringer med den kommunale ordningen meldepliktzone, som innebærer at kommunen må informere om tiltak som ønskes utført i anleggets randsone. Forsvarsbygg viser til at dette ikke har fungert etter hensikten, noe som har ført til utbygging av store boligområder nær basen. En hensynssone i tråd med kommuneplan vil føre til økt befolkningsgrad innenfor sonen, noe som gir økt risiko totalt sett for det sivile samfunn. Forsvarsbygg mener derfor at det bør innarbeides en sikringszone med bestemmelser rundt Haakonsvern.

Forsvarsbygg viser i sin uttalelse til utarbeidelse av en risiko og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) som ble laget i 2009 i forbindelse med utbyggingsplaner rundt Haakonsvern. ROS-analysen synliggjør behovet for risikoreducerende tiltak, blant annet i form av retningslinjer for bebyggelsen i området. I forhold til virkninger av militære anslag mot basen anbefaler ROS-analysen en 800m-soner rundt Forsvarets eiendomsgrense på Haakonsvern som skal bidra til å forhindre utvikling av blokkbebyggelse, forsamlingshus etc. Forsvarsbygg mener vurderingene gjort i ROS-analysen må være en del av det som Bergen kommune tar med i vurderingsgrunnlaget ved framtidig arealplanlegging.

Innsigelsen til Flesland knytter seg til at Bergen kommune foreslo at båndleggingszone skulle erstattes med meldepliktzone og at store områder ble angitt som offentlig bebyggelse. Prinsippet med meldepliktzone har vist seg ikke å fungere ved Haakonsvern, og Forsvarsbygg mener dette ikke gir tilstrekkelig sikring. Offentlig bebyggelse som områdeavgrensning er i noen grad i samsvar med forsvarrets interesser, men gir ikke grunnlag for tilstrekkelig sikringszone rundt eksisterende ammunisjonslager.

5.1 Forsvarsdepartementets uttalelse

Forsvarsdepartementet støtter innsigelsen til Haakonsvern. Departementet mener etablering av sikringszone i tråd med ny plan- og bygningslov er nødvendig for å sikre at basen ikke blir innebygget. Basens erfaring med gjeldende arealdisponering gjennom meldeplikt har vist seg lite tilfredsstillende og det er derfor behov for en tydelig arealbruksavklaring. Forsvarsdepartementet mener videre det er nødvendig med en arealplanstrategi rundt basen som ikke medfører økt risiko og konsekvenser for sivilbefolkningen ved en ulykke eller et anslag mot basen. Nasjonale beslutninger, jf. Stortingets behandling av Innst. S. nr. 318 (2007-2008) jf. St prp 48 (2007-2008), om å samle mer av den sjømilitære virksomhet til Haakonsvern tilsier at det bør etableres en sikringszone rundt basen. I supplerende uttalelse mener Forsvarsdepartementet at det ved revisjon av kommuneplanen bør legges opp til at sikringssonen innarbeides direkte som hensynssone. Forsvarsdepartementet mener bestemmelser knyttet til 800 meter-sonen slik ROS-analysen beskriver er naturlig å vurdere.

Videre støtter Forsvarsdepartementet innsigelsen til Flesland. Kommuneplanens arealdel for Bergen avklarer ikke arealproblematikken på Flesland. En meldepliktzone slik kommunen legger opp til sikrer ikke mot bebyggelse innenfor sikkerhetssonen rundt ammunisjonslageret. I verste fall kan det bety at ammunisjonslageret må redusere kapasiteten. Forsvarsdepartementet støtter Forsvarsbyggs innsigelse og mener kommunens forslag ikke ivaretar Forsvarets interesser på en tilfredsstillende måte. Forsvarsdepartementet imøteser en løsning hvor Forsvarets interesser knyttet til ammunisjonslageret ikke blir skadelidende.

6 Miljøverndepartementets vurderinger

Boligområde B31 Blomsterdalen/Øvre Birkeland

Boligområdet B 31 Blomsterdalen/Øvre Birkeland er på i alt 282 dekar hvorav 150 dekar er dyrket mark (overflatedyrket og fulldyrket). I en arealanalyse utført av Asplan Viak klassifiseres disse arealene som A-verdi jordbruk med begrunnelse i at jordbruksareal objektivt sett har en annen verdi på Vestlandet enn på Østlandet. Hensynet til landbrukets produktionsarealer er sentralt for regjeringen og er del av miljøpolitikken. Det er et mål at den årlige omdisponeringen av de mest verdifulle landbruksareal skal halveres innen 2010. Samtidig er det et mål å fortette byene langs kollektivaksler, slik kommunen legger opp til i sin plan. Omdisponering av landbruksarealene i Blomsterdalen må altså vurderes opp mot andre viktige samfunnsinteresser.

Landbruks- og matdepartementet viser til at eventuell arealomdisponering av landbruksareal her bør avvente en grundig arealanalyse og planprosess som avklarer hva disse og omkringliggende arealer kan nyttes til. Dette begrunnes med at arealene består av viktige jordbruksareal og kulturlandskap, men at de kan vurderes nærmere ved fastsetting av en langsiktig grense mot utbygging. Landbruks- og matdepartementet mener den pågående revidering av kommuneplanen og en eventuell kommunedelplan er en naturlig arena for denne vurdering.

Miljøverndepartementet støtter dette, og viser til at områdene bør opprettholdes som LNF-område inntil man gjennom en ny planprosess ser hva disse og omkringliggende områder kan nyttes til. Miljøverndepartementet er enig i at grundige arealvurderinger er viktig for å sette arealene inn i en større sammenheng. Departementet forutsetter

at det legges vekt på nasjonale mål for miljømessig god byutvikling og jordvern i disse prosessene.

Miljøverndepartementet støtter innsigelsen fra fylkeslandbruksstyret til Blomsterdalen B 31, men mener at man i det kommende kommunedelplanarbeid bør søke å finne en løsning som både sikrer god byutvikling og hensynet til grønnstruktur langs denne korridoren.

IKL 10 Liland

Innsigelsen fra fylkeslandbruksstyret knytter seg til nordre del av planområdet, som bryter med Flyplassvegen som grense for utbygging. I likhet med innsigelsen til Blomsterdalen viser Landbruks- og matdepartementet også her til pågående og fremtidige planprosesser. Under befaringsmøtet i Bergen kom det frem at arealet er lite egnet til matproduksjon, men at arealenes verdier i stor grad er knyttet til landskap og grøntstruktur.

Miljøverndepartementet mener at man også her bør avvente kommunedelplan for områdene sør for Flyplassvegen slik at arealene ses i en sammenheng, og tar innsigelsen til IKL 10 Liland til følge.

Riple

Fylkeslandbruksstyret og fylkesmannen har en sammenfallende innsigelse mot spredt boligbygging med 9 boliger på Riple. Det fremgikk på befaringsmøtet og av dokumenter at svært små landbruksmessige verdier blir berørt i det fremgår av sakspapirene. Landbruks- og matdepartementet støtter ikke innsigelsen.

Miljøverndepartementet vektlegger at dette er en begrenset utbygging knyttet til en liten grend, og departementet kan ikke se at dette vil føre til en boligsatellitt eller store transportmessige utfordringer.

Miljøverndepartementet kan ikke se at spredt boligbygging på Riple vil være i strid med regionale eller nasjonale føringer, og tar ikke innsigelsen fra fylkeslandbruksstyret og fylkesmannen til følge.

Haakonsvern

Miljøverndepartementet viser til Nasjonale beslutninger, jf. Stortingets behandling av Innst. S. nr. 318 (2007-2008) jf. St prp 48 (2007-2008), om å samle mer av den sjømilitære virksomhet til Haakonsvern. Det er svært viktig at forswarets virksomhet på Haakonsvern ikke blir innebygget og at basen utgjør minst mulig risiko for sivilbefolkningen. Miljøverndepartementet viser til ROS-analysen som er utarbeidet for Haakonsvern og at denne skal vektlegges i videre planlegging i området.

Miljøverndepartementet tar innsigelsen til følge. Kommuneplanen endres ved at det båndlegges et område etter plan- og bygningsloven av 1985 § 20-4 nr. 4, for utarbeiding av reguleringsplan for sikringszone.

Flesland

Miljøverndepartementet mener det er viktig at ammunisjonslageret på Flesland gis en tilstrekkelig sikring gjennom plan. Arealbruken som det legges opp til i henhold til kommuneplanen vil ikke sikre forswarets bruk, og Miljøverndepartementet tar derfor innsigelsen til følge. Forsvarsdepartementet er imidlertid ikke avvisende til at det kan oppnås løsninger knyttet til Flesland som vil være akseptable i forhold til forswarets interesser.

Miljøverndepartementet tar innsigelsen fra Forsvarsbygg til følge. Kommuneplanen endres ved at det båndlegges et område etter plan- og bygningsloven av 1985 § 20-4 nr. 4, for utarbeiding av reguleringsplan for sikringszone.

Jernbaneområder

Miljøverndepartementet mener at jernbanehensyn må veie tungt i denne sak. Det er viktig at arealer som er nødvendige for en forutsigbar drift av jernbanenettet sikres. Skal Norge nå klimamålsettinger og målsettinger knyttet til areal og transport er det viktig at det satses og fokuseres på jernbanedrift lokalt, regionalt og nasjonalt. Departementet mener det er behov for en grundig avklaring av jernbanens fremtidige arealbehov, sett i forhold til miljøvennlig byutvikling og fortetting. Jernbaneverket har fremmet 4 innsigelser begrunnet med at kommunen har vist arealer med arealformål som ikke ivaretar jernbanehensynene.

Miljøverndepartementet mener planforslagene fra Bergen kommune knyttet til jernbanearealene er i strid med nasjonale føringer og tar innsigelsene fra jernbaneverket til følge. Arealene som Jernbaneverket har fremmet innsigelse til skal vises som "viktige ledd i kommunikasjonssystemet - jernbane" etter plan og bygningsloven av 1985 § 20-4 1. ledd nr 6.

B 46 Nordvik

Fylkesmannens innsigelse til boligområdet B 46 Nordvik begrunnes med hensyn til areal- og transportplanlegging, ved at utbygging av 100 - 150 boliger fører til en økning av transportbehovet og kan fremstå som en satellittutbygging.

Kommunen viser til at det legges opp til en relativt høy utnyttelse i planområdet som er på i alt 122 daa. Nordvik har egen skole og et ønske om å bevare bygdesamfunnene rundt Bergen. Nordvik ligger både i Bergen og i Os kommune og ligger også tett på tettstedet Søvik i Os kommune.

Miljøverndepartementet mener at det er sterke hensyn som taler for en videreutvikling av dette lokalsamfunnet. Nordvik er i dag et tettsted med egen fådelt skole. En negativ boligutvikling kan medføre fraflytting og skolenedleggelse, som igjen kan føre til økt transport. Rikspolitiske retningslinjer for areal- og transportplanlegging er

blant annet viktig for å forhindre utbygging av nye satellitter. Departementet ser på utbyggingen av Nordvik som styrking av et eksisterende lokalsamfunn, og finner ikke at det er i strid med Rikspolitiske retningslinjer for areal- og transportplanlegging.

Miljøverndepartementet tar ikke innsigelsen til Nordvik B 46 til følge.

Boligområde B37 Harafjellet

Det foreslåtte boligområdet B37 Harafjellet inngår som en del av et større sammenhengende utfartsområde. Den nordlige delen av Harafjellet, som ligger omsluttet av eksisterende boliger, er også vist om boligområde i kommuneplanen. Det er ikke fremmet innsigelse til dette området. Område B37 er svært godt egnet som boligområde fordi det ligger nær kollektiv-knutepunkt. Det vil ha god tilknytning til store, sammenhengende grøntområder sørover mellom Storavatnet og Småvatnet. Utbyggingen på Harafjellet vil ikke berøre selve hovedturdraget, men utgjøre et landskapsmessig inngrep.

Miljøverndepartementet kan ikke se at en utbygging på Harafjellet vil være vesentlig i strid med nasjonale friluftsinnteresser. Bebyggelsen bør imidlertid trekkes vekk fra hovedturvegen og Storavatnet, gjennom å utvide buffersonen langs vannet. Det må legges opp til en høy utnyttelse i boligområdet, med vekt på landskapshensyn og intern grøntstruktur. I forbindelse med utarbeiding av reguleringsplan for B37 Harafjellet bør tilstøtende områder sikres som regulerte fri- og grøntområder slik at turvegen og adkomst til de større sammenhengende grøntområdene sikres. Det forutsettes at planprosessene oppfyller kravene i kap. II i ny naturmangfoldlov.

Miljøverndepartementet tar ikke innsigelsen fra fylkesmannen til følge, men forutsetter at det i det videre reguleringsplanarbeid legges opp til høy arealutnyttelse på Harafjellet og at bebyggelsen trekkes noe tilbake av hensyn til friluftsliv og landskapspåvirkning. Dette må følges opp i kommende reguleringsplan.

Tverrmeisa

Departementet viser til at kommune og forslagsstiller har kommet til enighet om en løsning som ikke krever reguleringsplan.

Miljøverndepartementet støtter innsigelsen mot opparbeiding av adkomstveg til Tverrmeisa for en senere omregulering av området til hangliding/paragliding.

Dolviken

Dolviken er allerede sterkt utbygd av blant annet en rekke anlegg for båter, og en utbygging til båt- og fritidspark i Dolviken vil innebære nedbygging av den siste ubebygde strandlinjen i Indre Dolviken. Imidlertid fremstår strandsonen lite tilgjengelig og bratt, med en større høyspentledning igjennom området. Det har vært diskutert mulige løsninger mellom kommune og fylkesmann knyttet til utbygging i området. Fylkesmannen mener en eventuell utbygging bør gjøres etter en stedsanalyse og ved en områderegulering. Direktoratet for naturforvaltning peker i sin tilleggsuttalelse også på mulighetene for en omforent løsning gjennom områderegulering.

Miljøverndepartementet mener det er viktig med en god analyse av et knapt gode som tilgang til strandsonen er i dette området. Departementet ser også at området ikke er tilrettelagt eller tilgjengelig for bruk slik det fremstår i dag.

Miljøverndepartementet støtter fylkesmannens innsigelse til Dolviken båt og fritidspark, men mener at man gjennom utarbeiding av en områderegulering i samsvar med føringer gitt i dette brev og i tett samarbeid med DN og fylkesmannen kan finne en løsning som ikke vil stride mot regionale eller nasjonale føringer. Denne planen bør da kunne egengodkjennes av kommunen.

Naturmangfoldloven

Saken er vurdert i forhold til naturmangfoldloven § 1, forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 og prinsippene i §§ 8-12, jf. § 7. Kunnskapsgrunnlaget i områdene som omfattes av denne saken består blant annet av konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven med temakart for grønnstruktur som vedlegg. Konsekvensutredningen er supplert i notat av 20.08.07. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilfredsstillende, jf. naturmangfoldloven § 8 og forvaltningsloven § 17, og tillegges stor vekt i dette vedtaket. I kunnskapsgrunnlaget er det ikke noe som tyder på at det er særskilte naturmangfoldverdier i de ovennevnte områdene, noe som også kom fram ved befaring av området 22.10.2009. Kunnskapskilder som Direktoratet for naturforvaltnings Naturbase eller Artsdatabankens Artskart gir heller ikke avvikende resultater. Fylkesmannen har i planprosessen påpekt biologisk mangfold som utredningstema og har bidratt til at konsekvensene av planforslaget har blitt utredet. Det er på bakgrunn av dette heller ikke fremmet innsigelse fra fylkesmannen med bakgrunn i naturmangfold. På denne bakgrunn er føre-var-prinsippet vurdert, men prinsippet får begrenset anvendelse i denne saken ettersom det er et godt kunnskapsgrunnlag, og også fordi departementets beslutning ikke anses å medføre risiko for skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 9.

Naturmangfoldet er etter det Miljøverndepartementet kan se ivarettatt i planarbeidet. Miljøverndepartementet legger til grunn at heller ikke retningslinjen i § 10 er særlig viktig i denne saken ettersom økosystemene ikke vil belastes nevneverdig av tiltaket og at avsettingen av areal til boligbygging (Riple, B 46 Nordvik, Boligområde B 37 og Harafjellet) ikke kommer i konflikt med forvaltningsmålene i §§ 4 og 5. Etter det Miljøverndepartementet kan se har ikke kartleggingen av den truede arten ramsløkklue (Norsk rødliste 2006) i regi av Bergen kommune avdekket funn innenfor områdene som er satt av til bygging. Av samme grunn får heller ikke prinsippene i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver eller § 12 om miljøforsvarlige teknikker og

driftsmetoder særlig betydning. Miljøverndepartementet forutsetter at det i forbindelse med den pågående rulleringen av kommuneplanens arealdel gjøres vurderinger etter kapittel II i naturmangfoldloven.

Vedtak

I medhold av plan- og bygningsloven av 1985 § 20-5 femte ledd godkjenner ikke Miljøverndepartementet Bergen kommunestyres vedtak av 6.11.2008 når det gjelder B31 Blomsterdalen, I/K/L 10 Liland, Dolviken, Tverrmeisa, Haakonsvern, Flesland og samtlige jernbanearealer. Departementets vedtak betyr at innsigelsene til disse tas til følge.

Kommuneplanen endres på følgende måte:

- B31 Blomsterdalen, I/K/L 10 Liland, Dolviken og Tverrmeisa vises som LNF-område i planen.
- Områdene rundt Haakonsvern og Flesland båndlegges for videre regulering av sikringssone i henhold til plan- og bygningsloven av 1985 § 20-4 nr. 4, som vist på vedlagte kart.
- Jernbanearealene vises som viktige ledd i kommunikasjonssystemet, jf. plan- og bygningsloven av 1985 § 20-4 nr. 6.

Miljøverndepartementet godkjenner Bergen kommunestyres vedtak av 6.11.2008 når det gjelder Riple, B46 Nordvik og B37 Harafjellet. Når det gjelder B37 Harafjellet forutsettes det at avgrensning av arealet for utbygging skjer i tråd med føringer gitt i dette brev.

Om kunngjøring av endelig arealdel til kommuneplan viser vi til bestemmelsene i plan- og bygningsloven § 20-5 åttende ledd.

Departementet forutsetter at kommunen gjør de nødvendige endringer i plankartet og bestemmelsene. Kommunen er gjort kjent med vedtaket ved kopi av dette brev.

Med hilsen

Erik Solheim

Kopi:

Bergen kommune
Direktoratet for naturforvaltning
Forsvarsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Samferdselsdepartementet
Hordaland fylkeskommune